

V FORUM

Kształcenie w zakresie geodezji, kartografii i hydrografii – jakość i innowacyjność

Szczecin, 23-24 listopada 2023 r.

Patronat:

Czy geodetom potrzebny jest kodeks etyki i katalog dobrych praktyk?

Janusz Walo

**Wydział Geodezji
i Kartografii**

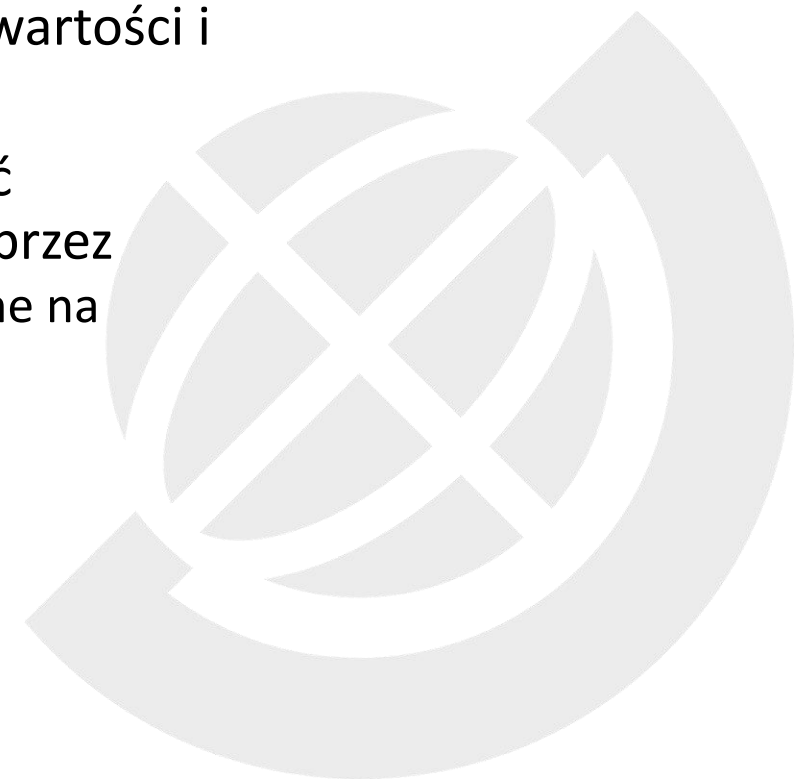
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Czym jest kodeks a czym katalog?

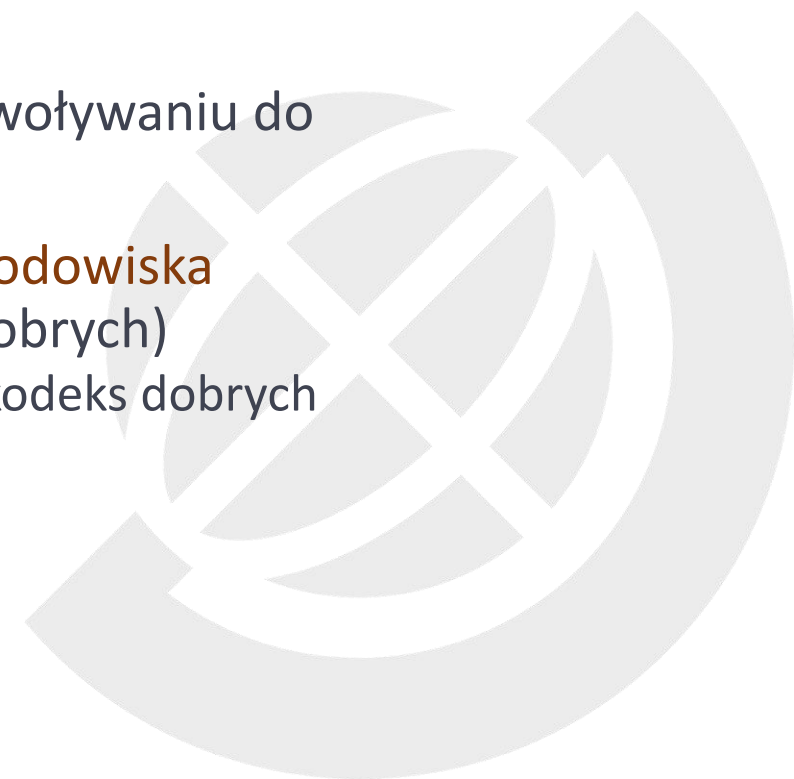
- **Kodeks etyki** definiuje **kluczowe wartości** i przekłada je na zasady postępowania, przy czym wychodzi ponad granice prawa, stanowi ich uzupełnienie.
- **Katalog dobrych praktyk** (poradnik etyki?) zwykle stanowi uszczegółowienie kodeksu oraz pokazuje przykłady konkretnych sytuacji stosowania wartości i zasady postępowania.
- Kodeks jest trwałym odniesieniem, natomiast Katalog powinien być **opracowaniem otwartym**, uzupełnianym przykładami zgłaszanymi przez pracowników i studentów (kolejne edycje po zatwierdzeniu publikowane na dedykowanej etyce stronie)

Katalog dobrych praktyk

- powinien być adresowany do **wszystkich geodetów** i osób współpracujących z nimi
- powinien pełnić **funkcję edukacyjną**, kształtując i promując etyczne wzorce postępowania
- może stanowić **uzupełniające kryterium** w ocenie awansowej, powoływaniu do ciał doradczych, nagradzaniu, etc.
- może wydatnie przyczynić się do podniesienia poziomu **kultury środowiska zawodowego geodetów**, w tym do budowania profesjonalnych (dobrych) relacji pomiędzy różnymi grupami zawodowymi i geodetami (np. kodeks dobrych praktyk PODGiK-ów)

Aby Kodeks działał, konieczne jest, aby każdy członek społeczności

1. **Zapoznał się** z treścią Kodeksu i **zobowiązał się** do postępowania w myśl jego zapisów (np. poprzez podpisanie kodeksu w momencie odebrania uprawnień...)
 2. **Reagował na sytuacje**, w których doszło do naruszenia Kodeksu
 3. Zwracał się o **interpretację** zapisów Kodeksu, jeśli są dla niego niejasne (potrzebny zespół/komisja środowiskowa)
 4. **Zgłaszał propozycje** dotyczące udoskonalenia zapisów kodeksu oraz uzupełnienia wykazu dobrych praktyk
 5. Miał poczucie **sprawczości i bezpieczeństwa** (powinna być reakcja na zgłoszenie – kogo i jak?)
-a dodatkowo działania te muszą być **koordynowane i administrowane**.

Czy jest do czego nawiązać?

1. W ustawie Prawo geodezyjne i kartograficzne nie ma odniesienia do etyki... jest za to **odpowiedzialność dyscyplinarna** (Art. 46. – za naruszenie przepisów prawa, nie dochowanie staranności i niezgodność z zasadami współczesnej wiedzy technicznej)
2. Od blisko 30 lat istnieje **Kodeks etyki zawodowej** uchwalany na XXXII Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Geodetów Polskich w Kaliszu, w dniu 12 maja 1995 roku (w Stowarzyszeniu prowadzone są prace nad zmianami)
(https://sgp.geodezja.org.pl/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks_Etyki.pdf)
3. Opracowana przez Komisję 1 FIG **Deklaracja o zasadach i modelu etycznym** - Kodeks postępowania zawodowego opublikowana we **wrzeźniu 1998 roku**, PUBLIKACJA FIG. NR. 17 (w przyszłym roku w Ghanie podczas Tygodnia roboczego FIG planuje się dyskusję, a w 2025 roku zmiany; <https://www.fig.net/resources/publications/figpub/pub17/figpub17.asp>)
4. Inne inicjatywy (np. CLGE, IESC – International Ethics Standards Coalition)

Kodeks etyki zawodowej SGP – ogólne zasady

§1 Każdy geodeta zobowiązany jest do **przestrzegania współzycia społecznego, obowiązującego prawa, uczciwości w działaniu oraz stałej dbałości o godność osobistą**, (...). Postępowanie geodety, które poniża go w opinii publicznej lub podważa zaufanie do wykonywania przezeń czynności zawodowych i społecznych, będzie uważane za naruszenie norm etyczno-zawodowych naruszających normy niniejszego Kodeksu.

§2 Najważniejszym moralnym nakazem geodety jest **rzetelność, dokładność i skrupulatność** w wykonywaniu czynności zawodowych. Każda czynność zawodowa winna być wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami technicznymi i prawnymi, (...).

§3 Geodeta podczas wykonywania czynności zawodowych powinien kierować się **zasadą bezstronności** w wykonywaniu powierzonych robót geodezyjnych.

§4 Geodeta nie powinien podejmować czynności zawodowych w sytuacjach, kiedy zakazują tego obowiązujące przepisy prawa lub stwarzałyby to **podejrzenie stronniczości**.

Deklaracja FIG – zasady etyczne

1. Uczciwość

(...geodeci zachowują najwyższe standardy uczciwości i rzetelności wobec osób, z którymi mają kontakt...)

2. Niezależność (brak stronniczości);

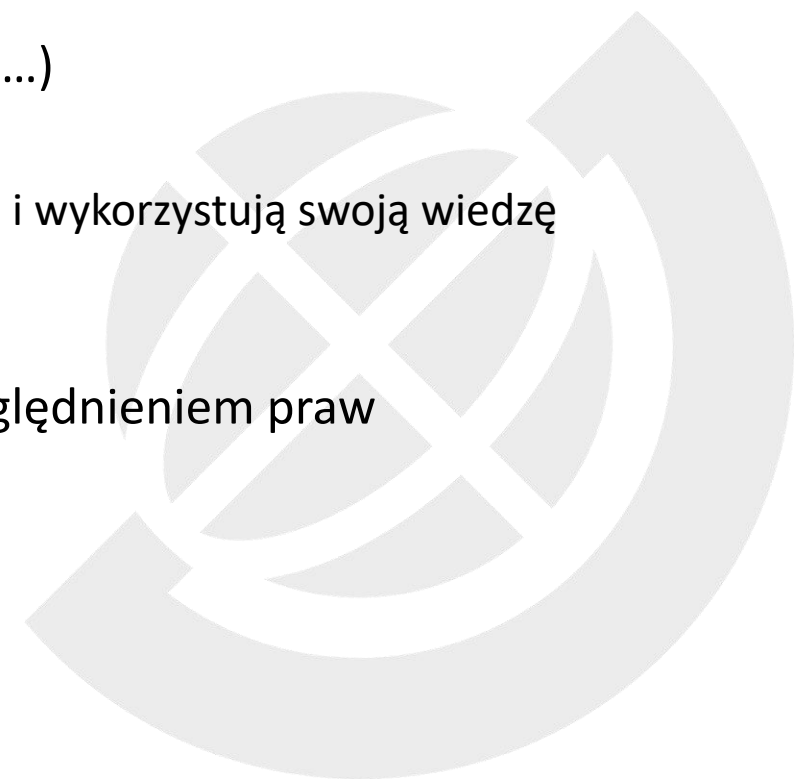
(...geodeci rzetelnie i wiernie wykonują swoje zadania zgodnie z prawem...)

3. Staranność i kompetencje

(... geodeci utrzymują swoją wiedzę i umiejętności, śledzą rozwój technologiczny i wykorzystują swoją wiedzę specjalistyczną...)

4. Odpowiedzialność

(...geodeci wykonują swoją pracę najlepiej jak potrafią, z należyтым uwzględnieniem praw wszystkich stron...)

Kodeks SGP – wykonywanie czynności zawodowych

§6 ust. 1. Geodeta czynności zawodowe winien wykonywać **według najlepszej wiedzy fachowej i z należyłą starannością** (...)

3. Geodeta w wykonywaniu czynności zawodowych jest **niezawisły**, tzn. żadne okoliczności pozaprawne lub inne, nie mające związku z obiektywnie ocenionym stanem faktycznym sprawy, nie mogą wpływać na opinię techniczno-prawną i postępowanie geodety.

§7 ust. 1. Geodeta winien **doskonalić stale swoją wiedzę zawodową** i dbać o to aby na bieżąco wprowadzać osiągnięcia naukowe i techniczne do wykonywanego przez siebie zawodu.

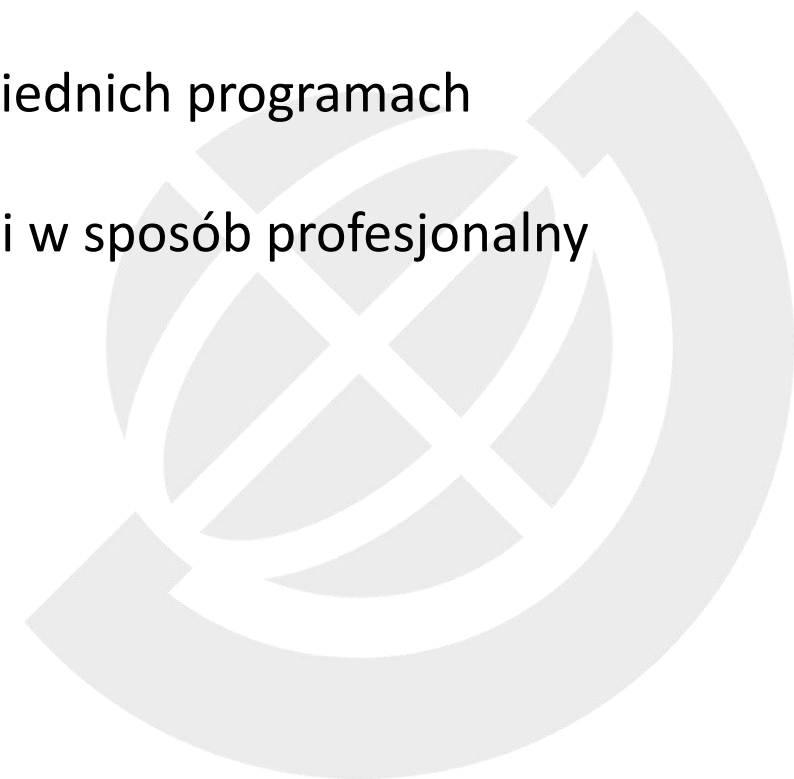
§9 ust. 2. Geodeta obowiązany jest powstrzymać się od **nieuczciwej konkurencji**.

Deklaracja FIG – zalecenia dobrych praktyk (model)

1. Ogólnie rzecz biorąc, geodeci powinni:

- dokonywać **bezstronnego, niezależnego osądu** zawodowego;
- **postępować kompetentnie** i nie przyjmować zleceń wykraczających poza zakres ich kompetencji zawodowych;
- **pogłębiać swoją wiedzę i umiejętności** poprzez udział w odpowiednich programach ustawicznego doskonalenia zawodowego;
- nie przyjmować zadań, których wykonanie w rozsądnym czasie i w sposób profesjonalny **przekracza ich możliwości**.

Posumowanie

1. Warto promować **postawy etyczne i dobre praktyki** w geodezji, zaczynając od naszych studentów (kształtowanie postaw/wychowanie?)
2. W promowaniu powinno uczestniczyć **całe środowisko zawodowe** (od szkół i uczelni, poprzez firmy i organizacje zawodowe po GGK)
3. Należy wykorzystać **istniejące kodeksy** i wytyczne różnych organizacji (nie wyważać uchylonych drzwi)
4. **Kto** powinien wziąć „na siebie” ciężar przygotowania, promowania i ciągłego udoskonalania katalogu... (organizacje zawodowe, GGK, uczelnie...)
5. Czy **jeden katalog** dobrych praktyk, czy może **kilka dedykowanych** dla wybranych obszarów (grup geodetów)?